

Warszawa, dnia 31 stycznia 2024 r.

Dziekan
Wydziału Nauk o Zdrowiu

prof. dr hab. Alina Borkowska

Recenzja dorobku naukowego, osiągnięć zawodowych i organizacyjnych

doktora nauk o zdrowiu Damiana Czarneckiego,

opracowana zgodnie z Uchwałą nr 170/2023 Rady Dyscypliny Nauki o Zdrowiu

Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja

Kopernika w Toruniu z dnia 19 października 2023 r.

Dr n. o zdr. Damian Czarnecki ubiega się o nadanie stopnia doktora habilitowanego na podstawie cyklu prac dotyczących próby poszukiwania **Uwarunkowania biochemicznego, genetycznego i psychologicznego głodu alkoholowego u osób uzależnionych od alkoholu**

Ocena aktywności zawodowej oraz organizacyjnej

W 2003 roku Kandydat uzyskał tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa na Wydziale Nauk o Zdrowiu, Collegium Medicum w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Tytuł pracy: „Situational Confidence Questionnaire jako narzędzie mierzące zmiany poczucia radzenia sobie w sytuacjach ryzyka picia podczas czterotygodniowego pobytu pacjenta na oddziale odwykowym”.

W 2011 roku uzyskał dyplom specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego.

Od 2004 roku był zatrudniony na stanowisku asystenta, a od 2013 roku do chwili obecnej jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zakładzie Pielęgniarstwa Psychiatrycznego, Katedry Pielęgniarstwa Zachowawczego Wydziału Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum w Bydgoszczy, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Kandydat prowadzi zajęcia dydaktyczne - wykłady, ćwiczenia, zajęcia praktyczne dla studentów Wydziału Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum UMK. Prowadził też zajęcia dydaktyczne z zakresu pielęgniarstwa psychiatrycznego podczas szkoleń specjalizacyjnych lub kursów dla pielęgniarek organizowanych np. przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych. Jest członkiem Komisji Programowo-Dydaktycznej Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Bierze udział w pracach organizacyjnych na Wydziale Nauk o Zdrowiu CM UMK, Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr Antoniego Jurasza w Bydgoszczy, a także organizacji pozarządowych oraz społeczności regionu.

Był członkiem komisji obrony prac magisterskich.

Do 2018 roku pełnił funkcję konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego województwa kujawsko-pomorskiego. Następnie powołany na stanowisko krajowego konsultanta w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego.

Od 2006 roku w niepełnym wymiarze godzin pracuje jako pielęgniarz w Oddziale leczenia uzależnień Kliniki Psychiatrii, Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 w Bydgoszczy

Analiza dorobku naukowego Kandydata

Punktacja MNiSzW 1174; przed doktoratem 66

IF 37,199; przed doktoratem 2,97

Cytowania Web of Science Core Collection 52, bez autocytowań 44, Indeks Hirscha 4

Prace opublikowane przed doktoratem 37, po doktoracie 71. Uwaga: spis ten obejmuje także doniesienia zjazdowe!

W 2013 r. uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie pracy: „Bariery do świadczeń zdrowotnych osób uzależnionych od alkoholu”. Promotorem był dr hab. Marcin Ziółkowski, recenzentami prof. Alina Borkowska i dr hab. Agata Szulc.

Ocena aktywności naukowej pozwala stwierdzić, że Kandydat jest wierny tematyce uzależnienia od alkoholu, bowiem zarówno jego publikacje naukowe jak i rozprawa doktorska były poświęcone temu zagadnieniu. Należy więc podkreślić determinację Kandydata, przejawiającą się w eksploracji naukowej jednej tematyki.

Badanie roli różnych czynników w uzależnieniu od alkoholu jest istotne zarówno z naukowego jak i z praktycznego punktu widzenia, wobec powszechnie spotykanego problemu jakim jest nadużywanie i uzależnienie od alkoholu. Biorąc to pod uwagę należy uznać, że zainteresowania naukowe Kandydata dotyczą istotnego problemu.

Kandydat jest autorem i współautorem szeregu doniesień naukowych. Dane bibliometryczne świadczą o jego aktywności naukowej, przejawiającej się w publikowaniu wyników własnych prac w niektórych znaczących czasopismach naukowych.

Dorobek naukowy Kandydata to 37 prac opublikowanych przed uzyskaniem stopnia doktora nauk medycznych. Z tego w 14 jest pierwszym autorem, a 7 to doniesienia kongresowe. Po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych opublikował 71 prac, z czego w 20 jako pierwszy autor, a 18 z tych publikacji to doniesienia zjazdowe.

Analiza tego dorobku wskazuje na fakt, że większość prac została opublikowana w mało znaczących z naukowego punktu widzenia, a wręcz adresowanych do ograniczonego grona czytelników, publikacjach, np. Magazyn Pielęgniarstwa i Położnictwa, Postępy Medycyny Klinicznej i Wojskowej, Problemy Medycyny Rodzinnej, Pielęgniarstwa w Neurologii i Psychiatrii, Polskie Forum Psychologiczne, Acta Balneologica, Pielęgniarstwo Stanów Nagłych itp. Część publikacji umieszczonych jest w bardziej znaczącym czasopiśmie Alkoholizm i Narkomania. Należy wobec tego stwierdzić, że jakkolwiek lista publikacji dr Damiana Czarneckiego jest obszerna, jednakże ich jakość problematyczna.

Podstawą ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego jest cykl 4 prac opublikowanych w języku angielskim w znaczących czasopismach naukowych. Tematyka tych prac jest spójna i dotyczy poszukiwania czynników warunkujących głód alkoholowy u osób uzależnionych od alkoholu. Należy podkreślić, że autor nie koncentruje się na ocenie klinicznej, psychologicznej czy socjologicznej uzależnienia od alkoholu, ale zajmuje się

problemem głodu alkoholowego. Jest to istotny, aczkolwiek rzadko podejmowany temat eksploracji jednego ze składników uzależnienia, mianowicie poszukiwania czynnika, który sprawia że osoba uzależniona dąży do spożycia alkoholu. Odczuwanie głodu alkoholowego oraz poszukiwanie sposobów jego zaspokajania to ważny element nie tylko oceny obecności i nasilenia uzależnienia, ale pozwala na ustalenie, w jaki sposób możliwa jest promocja abstynencji i pomoc w wyjściu z uzależnienia. Ustalenie czynników warunkujących występowanie głodu alkoholowego może okazać się istotnym elementem strategii leczenia uzależnienia od alkoholu. Z tego względu, podjęcie tej tematyki jako obszaru badań naukowych przez dr Damiana Czarneckiego, należy uznać za trafne.

Jednym z problemów, które napotyka badacz czynników warunkujących wystąpienie uzależnienia oraz efektywność leczenia, jest ograniczona możliwość oparcia się w tych badaniach na obiektywnych parametrach badawczych. Stąd należy uznać za cenne poszukiwanie takich czynników jak i prób weryfikacji ich przydatności dla oceny badanego zjawiska. Badania prowadzone przez dr Czarneckiego wraz z zespołem wychodzą naprzeciw tym problemom. Do takich prób należy zaliczyć prace, które dotyczą badań genetycznych. Wprawdzie autorom tych prac nie udało się uzyskać jednoznacznych wyników, ale niektóre z nich są istotne: polimorfizm COMT A/A nie był skorelowany z nasileniem głodu alkoholu, ale wykazano możliwy związek polimorfizmu DRD2 z głodem alkoholu. Autorzy konkludują, że ryzyko złamania abstynencji wyrażone pośrednio odczuwaniem silnego głodu alkoholu, może być szczególnie prawdopodobne u pacjentów z polimorfizmem DRD2 G/G lub G/A. Ponadto dowodzi, że osoby z wariantem „long/long” polimorfizmu 5-HTTLPR genu transportera serotoniny są szczególnie narażone na złamanie abstynencji. Jest to próba podkreślenia praktycznego aspektu prowadzonych badań.

Próba wyjaśnienia roli oreksyny w uzależnieniu od alkoholu doprowadziła Autora do ciekawych wyników. Udowodnił, że poziom oreksyny u osób uzależnionych jest znacząco wyższy niż u osób z grupy kontrolnej, oraz że poziom oreksyny korelował z nasileniem uzależnienia. Może to być tematem dalszych badań nad korelacją między stężeniem oreksyny a różnymi czynnikami odgrywającymi rolę w genezie i przebiegu uzależnienia od alkoholu.

Ciekawym aspektem badań naukowych Kandydata jest poszukiwanie różnic dotyczących cech osób uzależnionych, które mylą głód alkoholowy z głodem przed posiłkami w porównaniu z osobami, u których takiej mylnej identyfikacji głodu nie stwierdzono. Badania pozwoliły na stwierdzenie, że pacjenci uzależnieni od alkoholu, którzy mylili głód alkoholu z głodem przed posiłkiem, zgłaszali silniej nasilony głód i stwierdzano u nich bardziej nasilone objawy depresji oraz niższe poczucie pewności co do utrzymania abstynencji.

Tak więc cykl publikacji będących podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego to wartościowe prace naukowe o charakterze innowacyjnym, opublikowane w znaczących periodykach naukowych.

Podsumowanie:

Dr n. o zdr. Damian Czarnecki jest ukształtowanym zawodowo pracownikiem, aktywnym w placówkach opieki zdrowotnej. Jego przygotowanie zawodowe należy uznać za dobre; najlepszym dowodem uznania jego aktywności zawodowej i poziomu wiedzy oraz doświadczenia, jest pełnienie przez niego funkcji konsultanta krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa.

Dr Czarnecki jest też aktywny w pracy organizacyjnej i w edukacji, co świadczy o umiejętności przekazywania swojej wiedzy i doświadczenia innym grupom zawodowym, a także w aktywności zespołowej.

Dorobek naukowy dr n. o zdr. Damiana Czarneckiego jest obszerny ilościowo, jednak jego jakość i znaczenie dla nauki należy ocenić jako umiarkowane. Natomiast cykl publikacji, na podstawie których ubiega się on o stopień doktora habilitowanego ma sporą wartość naukową, także o znaczeniu praktycznym.

Dr Damian Czarnecki spełnia warunki, wymagane do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego:

- posiada stopień doktora
- posiada w dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące wkład w rozwój dziedziny
- wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w instytucji naukowej

Wnioski

Na podstawie oceny dorobku naukowego, aktywności zawodowej i organizacyjnej stwierdzam, że doktor nauk o zdrowiu Damian Czarnecki spełnia wymogi przewidziane dla osoby ubiegającej się o tytuł doktora habilitowanego, w myśl Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

A handwritten signature in blue ink, reading "Marek Jarema". The signature is fluid and cursive, with the first name "Marek" and the last name "Jarema" clearly distinguishable.

Prof. dr hab. n. med. Marek Jarema